

anden Side umuliggjorde Gennemførelsen af alle disse Forslag.

To forskellige Strømninger bestemte den Gang Forhandlingerne. Den ene Opfattelse var Landstingets og Regeringens, den anden var Folketingets. Landstingets og Regeringens Opfattelse var denne, at man skulde gaa til en mindre Forøgelse af Kredsenes Antal. Folketingets var den, at man skulde gaa til en meget betydelig Forøgelse, man talte den Gang om 23 eller 25 nye Kredse, til Tider om nogle og tredive. Derom stod saa Striden, indtil det i 1894 lykkedes at gennemføre den Overenskomst, ved hvilken Valgkredsenes Antal blev forøget fra 102 til 114.

Efter at dette Forlig var kommet i Stand, kom der saa en Periode, hvor man lod Spørgsmaalet ligesom hvile, ikke fordi Misfornøjelsen var ophørt, ikke fordi Følelsen af, at Uretfærdigheden endnu bestod, var forsvunden, men vel fordi man i Øjeblikket ikke mente, at dette hørte til de mest paatrængende Krav, og at der til en Genoptagelse knyttede sig nogen Mulighed for et Resultat.

Saa rejstes Spørgsmaalet imidlertid paa ny i 1905, denne Gang ved Forslag fra Socialdemokraternes Side, og i de Aar, der ere gaaede siden da, har Spørgsmaalet ustandseligt været paa Dagsordenen. Det har haft en besynderlig Skæbne. Ser man paa den Maade, hvorpaa det er modtaget af dette Ting og det andet Ting, vil man se, at næsten hver Taler, der staar op og udtaler sig om Spørgsmaalet, siger dette: Ja, det er uretfærdigt, som det nu er, og jeg indrømmer selvfølgelig, at det skulde være retfærdigere, jeg vil gerne have Forbedring. Man faar derigennem det Indtryk, at alle Medlemmer af de to Ting i Grunden vare enige om, at der var stor Uret, der skulde bødes paa, og enige om, at der virkelig maatte gøres noget for at komme ud derover. Men alligevel har der over Spørgsmaalet været en forunderlig Trolddom. Det er gaaet de Regeringer, som have fremsat Forslagene, saaledes, at det er, som om der, naar en Regering har tumlet lidt med Forslaget, er kommet en underlig Lammelse over den. Naar den har mødt lidt Modstand, har den lagt Forslaget hen og ikke sat noget ind paa at føre det igennem. Og hver Gang har

der til Regeringen, snart fra den ene og snart fra den anden Side, lydt et eller andet lille Trylleord, der for Regeringen var Lejlighed nok til at lade Forslaget falde tilbage i den Grav, hvori saa mange Valgkredsforslag allerede tidligere ere sunkne hen. Det har været saaledes, at hver Gang der forsøgte en Vej, rejste der sig en Gruppe af Folketingets eller Landstingets Medlemmer og sagde: Den Vej synes vi ikke om, hvis man derimod vilde gaa en anden Vej, kunde det være rigtig rart; — og naar man saa prøvede en anden Vej, kom den samme Gruppe maaske og sagde: Nu synes vi heller ikke om den, nu finde vi i Grunden, at den første Tankegang var bedre. Resultatet er i hvert Fald blevet dette, at intet af disse Forslag er trængt igennem; det har mere og mere formet sig saaledes, at alt syntes haabløst paa dette Omraade.

Naar vi nu skulde tage den Sag op igen, var det naturligst for os at kaste Blikket paa, hvilke forskellige Veje der har været forsøgt og drøftet under de sidste Aars Forhandlinger, og drage nogen Lære deraf. Den Tanke, der fra først af har været drøftet, har været Tanken om en Udvidelse af Folketingets Medlemsantal, svarende til den Regel, som Grundlovens Bestemmelser indeholde: 1 Medlem for 16,000 Indbyggere. Dette var jo det, Folketinget under den tidligere Kamp havde mest Sympati for, men jeg tror neppe, jeg overdriver, naar jeg siger, at denne Sympati efterhaanden er forsvunden. Gennemførelsen af denne Bestemmelse i Øjeblikket vilde medføre, at dette Ting fik ikke mindre end saadant noget som 170 Medlemmer. Der hersker baade blandt Tingets Medlemmer og i Befolkningen en meget stærk Frygt for at se en saadan Forøgelse af Folketinget. Man er bekymret for, at Veltalenheden vil flyde endnu rigeligere end for Tiden. Der er mange andre Bekymringer af tilsvarende Art, jeg skal ikke gaa ind derpaa; personligt hører jeg til dem, hvem denne Frygt mindst paavirker, men jeg er overbevist om, at et overvældende Flertal af begge Ting og et overvældende Flertal i Vælgerbefolkningen ere uvillige overfor en saadan Udvidelse af Folketingets Medlemstal. Jeg tror da, at vi alle maa erkende, at Gennemførelsen